Συλλογή της Νομολογίας

ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΥ (ένατο τμήμα)

της 14ης Μαρτίου 2024*

«Παράβαση κράτους μέλους – Άρθρο 258 ΣΛΕΕ – Οδηγία (ΕΕ) 2018/1972 – Ευρωπαϊκός Κώδικας Ηλεκτρονικών Επικοινωνιών – Παράλειψη μεταφοράς στο εθνικό δίκαιο και ανακοίνωσης των μέτρων μεταφοράς – Άρθρο 260, παράγραφος 3, ΣΛΕΕ – Αίτημα περί επιβολής υποχρεώσεως καταβολής κατ' αποκοπήν ποσού και χρηματικής ποινής – Κριτήρια για τον προσδιορισμό του ποσού της κύρωσης – Μερική παραίτηση»

Στην υπόθεση C-457/22,

με αντικείμενο προσφυγή δυνάμει του άρθρου 258 ΣΛΕΕ και του άρθρου 260, παράγραφος 3, ΣΛΕΕ, λόγω παραβάσεως, η οποία ασκήθηκε στις 8 Ιουλίου 2022,

Ευρωπαϊκή Επιτροπή, εκπροσωπούμενη από την M. Kocjan, την U. Małecka, τον L. Malferrari και τον E. Manhaeve,

προσφεύγουσα,

κατά

Δημοκρατίας της Σλοβενίας, εκπροσωπούμενης από την T. Mihelič Žitko,

καθής,

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ (ένατο τμήμα),

συγκείμενο από τους J.-C. Bonichot, προεδρεύοντα του τμήματος, S. Rodin και L. S. Rossi (εισηγήτρια), δικαστές,

γενική εισαγγελέας: T. Ćapeta

γραμματέας: A. Calot Escobar

έχοντας υπόψη την έγγραφη διαδικασία,

κατόπιν της απόφασης που έλαβε, αφού άκουσε τη γενική εισαγγελέα, να εκδικάσει την υπόθεση χωρίς ανάπτυξη προτάσεων,

εκδίδει την ακόλουθη

* Γλώσσα διαδικασίας: η σλοβενική.

Απόφαση

1 Με την προσφυγή της, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή ζητεί από το Δικαστήριο:

– να αναγνωρίσει ότι η Δημοκρατία της Σλοβενίας, παραλείποντας να θεσπίσει τις αναγκαίες νομοθετικές, ρυθμιστικές και διοικητικές διατάξεις για να συμμορφωθεί προς την οδηγία (ΕΕ) 2018/1972 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 11ης Δεκεμβρίου 2018, για τη θέσπιση του Ευρωπαϊκού Κώδικα Ηλεκτρονικών Επικοινωνιών (ΕΕ 2018, L 321, σ. 36), ή, εν πάση περιπτώσει, παραλείποντας να κοινοποιήσει τις διατάξεις αυτές στην Επιτροπή, παρέβη τις υποχρεώσεις που υπέχει από το άρθρο 124, παράγραφος 1, της οδηγίας αυτής·

– να υποχρεώσει τη Δημοκρατία της Σλοβενίας, δυνάμει του άρθρου 260, παράγραφος 3, ΣΛΕΕ, να καταβάλει ημερήσια χρηματική ποινή ύψους 6 256,17 ευρώ από την ημερομηνία δημοσίευσης της απόφασης στην υπό κρίση υπόθεση, για τον λόγο ότι το κράτος μέλος αυτό παρέβη την υποχρέωση ανακοίνωσης των μέτρων μεταφοράς της εν λόγω οδηγίας στο εθνικό δίκαιο·

– να υποχρεώσει τη Δημοκρατία της Σλοβενίας, δυνάμει του άρθρου 260, παράγραφος 3, ΣΛΕΕ, να καταβάλει ημερήσιο κατ' αποκοπήν ποσό 1 390,77 ευρώ επί τον αριθμό ημερών συνέχισης της παράβασης που περιγράφεται στο πλαίσιο του πρώτου αιτήματος, με ελάχιστο κατ' αποκοπήν ποσό 383 000 ευρώ, και

– να καταδικάσει τη Δημοκρατία της Σλοβενίας στα δικαστικά έξοδα.

Το νομικό πλαίσιο

2 Οι αιτιολογικές σκέψεις 2 και 3 της οδηγίας 2018/1972 έχουν ως εξής:

«(2) Η λειτουργία των πέντε οδηγιών που είναι μέρος του υφιστάμενου ρυθμιστικού πλαισίου για δίκτυα και υπηρεσίες ηλεκτρονικών επικοινωνιών, […], υπόκειται σε τακτική επανεξέταση από την Επιτροπή, με σκοπό ιδίως να καθοριστεί κατά πόσο υπάρχει ανάγκη τροποποίησης μέσα από το πρίσμα των τεχνολογικών εξελίξεων και των εξελίξεων στην αγορά.

(3) Στην ανακοίνωσή της της 6ης Μαΐου 2015 για τον καθορισμό μιας στρατηγικής για την ψηφιακή ενιαία αγορά της Ευρώπης, η Επιτροπή δήλωσε ότι η αναθεώρηση του πλαισίου για τις τηλεπικοινωνίες θα έδινε έμφαση σε μέτρα που αποσκοπούν στην παροχή κινήτρων για επενδύσεις σε ευρυζωνικά δίκτυα υψηλής ταχύτητας, προσφέρουν πιο συνεπή προσέγγιση της εσωτερικής αγοράς όσον αφορά την πολιτική και τη διαχείριση του ραδιοφάσματος, δημιουργούν τις προϋποθέσεις για γνήσια εσωτερική αγορά με την αντιμετώπιση του κατακερματισμού των κανονιστικών ρυθμίσεων, διασφαλίζουν αποτελεσματική προστασία των καταναλωτών, ισότιμους όρους ανταγωνισμού για όλους τους παράγοντες της αγοράς και συνεπή εφαρμογή των κανόνων, καθώς επίσης παρέχουν πιο αποτελεσματικό ρυθμιστικό θεσμικό πλαίσιο.»

3 Το άρθρο 1 της οδηγίας, το οποίο τιτλοφορείται «Αντικείμενο, σκοπός και ορισμοί», προβλέπει τα εξής:

«1. Η παρούσα οδηγία θεσπίζει εναρμονισμένο πλαίσιο για τη ρύθμιση δικτύων ηλεκτρονικών επικοινωνιών, υπηρεσιών ηλεκτρονικών επικοινωνιών, συναφών ευκολιών και συναφών υπηρεσιών, καθώς και ορισμένων πτυχών του τερματικού εξοπλισμού. Καθορίζει τα καθήκοντα των εθνικών ρυθμιστικών αρχών και, κατά περίπτωση, άλλων αρμόδιων αρχών και θεσπίζει σύνολο διαδικασιών για την εξασφάλιση της εναρμονισμένης εφαρμογής του ρυθμιστικού πλαισίου σε ολόκληρη την [Ευρωπαϊκή] Ένωση.

2. Σκοποί της παρούσας οδηγίας είναι:

α) η υλοποίηση της εσωτερικής αγοράς δικτύων και υπηρεσιών ηλεκτρονικών επικοινωνιών που έχει ως αποτέλεσμα την ανάπτυξη και χρήση δικτύων πολύ υψηλής χωρητικότητας, βιώσιμο ανταγωνισμό, διαλειτουργικότητα των υπηρεσιών ηλεκτρονικών επικοινωνιών, προσβασιμότητα, ασφάλεια δικτύων και υπηρεσιών και οφέλη για τους τελικούς χρήστες και

β) να διασφαλισθεί η παροχή, σε ολόκληρη την Ένωση, διαθέσιμων στο κοινό υπηρεσιών καλής ποιότητας, σε προσιτή τιμή, μέσω πραγματικού ανταγωνισμού και επιλογών, να αντιμετωπιστούν οι περιπτώσεις όπου οι ανάγκες των τελικών χρηστών, συμπεριλαμβανομένων εκείνων με αναπηρίες προκειμένου να έχουν πρόσβαση στις υπηρεσίες επί ίσοις όροις με τους υπόλοιπους, δεν καλύπτονται ικανοποιητικά από την αγορά και να καθοριστούν τα αναγκαία δικαιώματα τελικού χρήστη.

[…]»

4 Το άρθρο 124 της οδηγίας, το οποίο φέρει τον τίτλο «Μεταφορά στο εθνικό δίκαιο», ορίζει στην παράγραφο 1 τα εξής:

«Τα κράτη μέλη θεσπίζουν και δημοσιεύουν, έως τις 21 Δεκεμβρίου 2020, τις αναγκαίες νομοθετικές, ρυθμιστικές και διοικητικές διατάξεις για να συμμορφωθούν με την παρούσα οδηγία. Κοινοποιούν αμέσως στην Επιτροπή το κείμενο των εν λόγω διατάξεων.

Τα κράτη μέλη εφαρμόζουν τις διατάξεις αυτές από τις 21 Δεκεμβρίου 2020.

Όταν τα κράτη μέλη θεσπίζουν τις εν λόγω διατάξεις, αυτές περιέχουν παραπομπή στην παρούσα οδηγία ή συνοδεύονται από παρόμοια παραπομπή κατά την επίσημη δημοσίευσή τους. Περιλαμβάνουν επίσης δήλωση σύμφωνα με την οποία οι παραπομπές σε ισχύουσες νομοθετικές, ρυθμιστικές και διοικητικές διατάξεις που περιλαμβάνονται στις οδηγίες που καταργούνται με την παρούσα οδηγία, νοούνται ως παραπομπές στην παρούσα οδηγία. Ο τρόπος πραγματοποίησης αυτή[ς] της παραπομπής και η διατύπωση αυτής της δήλωσης καθορίζονται από τα κράτη μέλη.»

Η προ της ασκήσεως της προσφυγής διαδικασία και η διαδικασία ενώπιον του Δικαστηρίου

5 Στις 4 Φεβρουαρίου 2021 η Επιτροπή, δεδομένου ότι η Δημοκρατία της Σλοβενίας δεν της είχε διαβιβάσει καμία πληροφορία σχετικά με τη θέσπιση των αναγκαίων διατάξεων για τη μεταφορά της οδηγίας 2018/1972 στο σλοβενικό δίκαιο, κατά τα προβλεπόμενα στο άρθρο της 124, απέστειλε στο κράτος μέλος αυτό προειδοποιητική επιστολή.

6 Οι σλοβενικές αρχές, αφού ζήτησαν και έλαβαν παράταση της προθεσμίας απάντησης στην προειδοποιητική επιστολή, απάντησαν στην προειδοποιητική επιστολή στις 4 Ιουνίου 2021, επισημαίνοντας ιδίως ότι η οδηγία 2018/1972 επρόκειτο να μεταφερθεί στο εθνικό δίκαιο με νόμο ο οποίος θα δημοσιευόταν και θα ανακοινωνόταν στην Επιτροπή το αργότερο τον Δεκέμβριο του 2021 (στο εξής: νόμος για τη μεταφορά στο εθνικό δίκαιο).

7 Στις 23 Σεπτεμβρίου 2021 η Επιτροπή απηύθυνε αιτιολογημένη γνώμη στη Δημοκρατία της Σλοβενίας. Στις 5 Νοεμβρίου 2021 οι σλοβενικές αρχές ζήτησαν παράταση της προθεσμίας απάντησης στην αιτιολογημένη γνώμη και ενημέρωσαν την Επιτροπή ότι η εσωτερική νομοθετική διαδικασία είχε καθυστερήσει λόγω παρεμπίπτοντος που ανέκυψε κατά τη διάρκειά της και ότι ο νόμος θα δημοσιευόταν και θα ανακοινωνόταν τον Μάρτιο του 2022.

8 Η Επιτροπή δέχθηκε το αίτημα των σλοβενικών αρχών και παρέτεινε την προθεσμία έως τις 23 Φεβρουαρίου 2022.

9 Με το από 18 Φεβρουαρίου 2022 έγγραφο απάντησης στην αιτιολογημένη γνώμη, οι σλοβενικές αρχές υποστήριξαν ότι η μεταφορά της οδηγίας 2018/1972 στο εθνικό δίκαιο είχε καθυστερήσει περαιτέρω λόγω απρόβλεπτων περιστάσεων. Ειδικότερα, εξέθεσαν ότι το σχέδιο νόμου για τη μεταφορά στο εθνικό δίκαιο επρόκειτο πλέον να ψηφιστεί τον Απρίλιο του 2022 και ότι στη συνέχεια ο νόμος θα δημοσιευόταν και θα ανακοινωνόταν στην Επιτροπή. Εξάλλου, στις 18 Μαρτίου 2022 οι σλοβενικές αρχές διαβίβασαν πίνακα αντιστοιχίας μεταξύ των διατάξεων του σχεδίου νόμου και ορισμένων διατάξεων της οδηγίας. Στις 25 Μαρτίου 2022 η Επιτροπή διατύπωσε παρατηρήσεις επί του σχεδίου νόμου.

10 Εκτιμώντας ότι η Δημοκρατία της Σλοβενίας δεν είχε θεσπίσει τις αναγκαίες διατάξεις για να συμμορφωθεί προς την οδηγία, η Επιτροπή αποφάσισε στις 6 Απριλίου 2022 να ασκήσει την υπό κρίση προσφυγή ενώπιον του Δικαστηρίου.

11 Στις 12 Απριλίου 2022 οι σλοβενικές αρχές ενημέρωσαν την Επιτροπή σχετικά με την αναστολή της ψήφισης του σχεδίου νόμου για τη μεταφορά στο εθνικό δίκαιο, λόγω της υποβολής, εκ μέρους ομάδας βουλευτών, αιτήματος διεξαγωγής συμβουλευτικού δημοψηφίσματος επί του σχεδίου αυτού.

12 Στις 14 Ιουνίου 2022 οι σλοβενικές αρχές ενημέρωσαν την Επιτροπή για την πρόοδο που είχε σημειωθεί όσον αφορά τη μεταφορά της οδηγίας 2018/1972 στο εθνικό δίκαιο. Ειδικότερα, επισήμαναν ότι, κατόπιν της ενάρξεως της νέας κοινοβουλευτικής περιόδου, είχαν ματαιωθεί όλες οι νομοθετικές διαδικασίες που είχαν αρχίσει κατά τη διάρκεια της προηγούμενης κοινοβουλευτικής περιόδου, συμπεριλαμβανομένης της διαδικασίας που αφορούσε το σχέδιο νόμο για τη μεταφορά στο εθνικό δίκαιο, ότι είχε κατατεθεί νέο σχέδιο νόμου και ότι δεν οργανώθηκε ούτε θα οργανωνόταν δημοψήφισμα επί του σχεδίου αυτού. Οι σλοβενικές αρχές δεν κοινοποίησαν κανένα χρονοδιάγραμμα για την ψήφιση του νέου αυτού σχεδίου νόμου.

13 Στις 8 Ιουλίου 2022 η Επιτροπή άσκησε την υπό κρίση προσφυγή.

14 Η Δημοκρατία της Σλοβενίας ζητεί από το Δικαστήριο να μειώσει το ποσό των χρηματικών κυρώσεων των οποίων την επιβολή ζητεί η Επιτροπή και, επικουρικώς, να απορρίψει το σύνολο των αιτημάτων του θεσμικού αυτού οργάνου.

15 Με το από 19 Δεκεμβρίου 2022 υπόμνημα ανταπαντήσεως, η Δημοκρατία της Σλοβενίας ενημέρωσε το Δικαστήριο ότι ο νόμος για τη μεταφορά στο εθνικό δίκαιο είχε ψηφιστεί στις 28 Σεπτεμβρίου 2022, ότι είχε ενημερώσει σχετικά την Επιτροπή αυθημερόν και ότι ο νόμος αυτός τέθηκε σε ισχύ στις 10 Νοεμβρίου 2022.

16 Στις 19 Δεκεμβρίου 2022 περατώθηκε η έγγραφη διαδικασία στην υπό κρίση υπόθεση.

17 Με δικόγραφο της 20ής Ιουνίου 2023, η Επιτροπή ενημέρωσε το Δικαστήριο ότι μπορούσε να γίνει δεκτό ότι η εκ μέρους της Δημοκρατίας της Σλοβενίας μεταφορά της οδηγίας 2018/1972 στο εθνικό δίκαιο είχε ολοκληρωθεί στις 10 Νοεμβρίου 2022 και παραιτήθηκε μερικώς από την προσφυγή της, αποσύροντας το αίτημα επιβολής χρηματικής ποινής και προσαρμόζοντας ταυτόχρονα το αίτημά της να επιβληθεί στο κράτος μέλος αυτό η υποχρέωση καταβολής κατ' αποκοπήν ποσού ύψους 958 240,53 ευρώ.

18 Στις 31 Ιουλίου 2023 η Δημοκρατία της Σλοβενίας υπέβαλε τις παρατηρήσεις της επί της μερικής παραίτησης της Επιτροπής και επί της προσαρμογής των αιτημάτων του θεσμικού αυτού οργάνου.

Επί της προσφυγής

Επί της παράβασης κατά το άρθρο 258 ΣΛΕΕ

Επιχειρήματα των διαδίκων

19 Η Επιτροπή υπενθυμίζει ότι, κατ' εφαρμογήν του άρθρου 288, τρίτο εδάφιο, ΣΛΕΕ, τα κράτη μέλη υποχρεούνται να θεσπίζουν τις αναγκαίες διατάξεις για τη μεταφορά των οδηγιών στην εθνική έννομη τάξη, εντός των προθεσμιών που οι οδηγίες αυτές προβλέπουν, και να ανακοινώνουν αμέσως τις εν λόγω διατάξεις στην Επιτροπή.

20 Η Επιτροπή εκθέτει ότι η ύπαρξη παράβασης πρέπει να εκτιμάται σε σχέση με την κατάσταση του κράτους μέλους όπως αυτή είχε διαμορφωθεί κατά τη λήξη της ταχθείσας με την αιτιολογημένη γνώμη προθεσμίας.

21 Εν προκειμένω, κατά τη λήξη της προθεσμίας αυτής, αλλά και κατά την ημερομηνία άσκησης της υπό κρίση προσφυγής, η Δημοκρατία της Σλοβενίας δεν είχε ακόμη θεσπίσει τα αναγκαία μέτρα για τη μεταφορά της οδηγίας 2018/1972 στο εθνικό δίκαιο και, εν πάση περιπτώσει, δεν τα είχε ανακοινώσει στην Επιτροπή.

22 Κατά την Επιτροπή, η Δημοκρατία της Σλοβενίας δεν αμφισβητεί, στην πραγματικότητα, την προσαπτόμενη σε αυτήν παράβαση και περιορίζεται στην επίκληση περιστάσεων πρακτικής και εσωτερικής φύσεως για να τη δικαιολογήσει. Πλην όμως, η μη μεταφορά μιας οδηγίας εντός της προβλεπόμενης από αυτήν προθεσμίας δεν μπορεί να δικαιολογηθεί από τέτοιες περιστάσεις.

23 Πράγματι, η Δημοκρατία της Σλοβενίας δεν αμφισβητεί κατ' ουσίαν την παράβαση και περιορίζεται στην περιγραφή της διαδικασίας που οδήγησε εν τέλει στην ψήφιση του νόμου για τη μεταφορά στο εθνικό δίκαιο, ο οποίος τέθηκε σε ισχύ στις 10 Νοεμβρίου 2022. Εντούτοις, τονίζει ότι, καθ' όλη τη διάρκεια της διαδικασίας, συνεργάστηκε πάντοτε καλόπιστα με την

Επιτροπή και την ενημέρωνε για τις εξελίξεις όσον αφορά τη διαδικασία αυτήν, η οποία καθυστέρησε για λόγους απρόβλεπτους τους οποίους εξήγησε στην Επιτροπή με την απάντησή της στην αιτιολογημένη γνώμη.

Εκτίμηση του Δικαστηρίου

24 Κατά πάγια νομολογία, η ύπαρξη παράβασης πρέπει να εκτιμάται σε συνάρτηση με την κατάσταση του κράτους μέλους, όπως αυτή είχε διαμορφωθεί κατά τη λήξη της ταχθείσας με την αιτιολογημένη γνώμη προθεσμίας, οι δε επελθούσες στη συνέχεια μεταβολές δεν μπορούν να ληφθούν υπόψη από το Δικαστήριο [απόφαση της 25ης Φεβρουαρίου 2021, Επιτροπή κατά Ισπανίας (Οδηγία για τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα – Ποινικό δίκαιο), C-658/19, EU:C:2021:138, σκέψη 15 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία].

25 Εξάλλου, το Δικαστήριο έχει επανειλημμένως κρίνει ότι, αν μια οδηγία προβλέπει ρητώς την υποχρέωση των κρατών μελών να διασφαλίσουν ότι οι αναγκαίες για την εφαρμογή της διατάξεις περιέχουν παραπομπή στην οδηγία αυτή ή ότι συνοδεύονται από μια τέτοια παραπομπή κατά την επίσημη δημοσίευσή τους, είναι σε κάθε περίπτωση αναγκαίο τα κράτη μέλη να θεσπίσουν θετική πράξη μεταφοράς της επίμαχης οδηγίας [απόφαση της 25ης Φεβρουαρίου 2021, Επιτροπή κατά Ισπανίας (Οδηγία για τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα – Ποινικό δίκαιο), C-658/19, EU:C:2021:138, σκέψη 16 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία].

26 Εν προκειμένω, η προθεσμία απάντησης στην αιτιολογημένη γνώμη, όπως παρατάθηκε από την Επιτροπή, έληξε στις 23 Φεβρουαρίου 2022. Συνεπώς, η ύπαρξη της προβαλλόμενης παράβασης πρέπει να εκτιμηθεί βάσει της εθνικής νομοθεσίας που ίσχυε κατά την ημερομηνία αυτή [πρβλ. απόφαση της 25ης Φεβρουαρίου 2021, Επιτροπή κατά Ισπανίας (Οδηγία για τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα – Ποινικό δίκαιο), C-658/19, EU:C:2021:138, σκέψη 17 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία].

27 Ως προς το ζήτημα αυτό, δεν αμφισβητείται ότι κατά την ανωτέρω ημερομηνία η Δημοκρατία της Σλοβενίας δεν είχε θεσπίσει τα αναγκαία μέτρα για τη μεταφορά της οδηγίας 2018/1972 στο εθνικό δίκαιο και, συνακόλουθα, δεν είχε κοινοποιήσει τα μέτρα αυτά στην Επιτροπή.

28 Προς δικαιολόγηση της παράβασης, η Δημοκρατία της Σλοβενίας, αφενός, επικαλείται παρεμπίπτον ζήτημα που ανέκυψε κατά τη διάρκεια της νομοθετικής διαδικασίας, την έναρξη νέας κοινοβουλευτικής περιόδου και την υποβολή αιτήματος οργάνωσης συμβουλευτικού δημοψηφίσματος και, αφετέρου, τονίζει την εποικοδομητική λογική και το πνεύμα συνεργασίας που επιδείκνυε σταθερά έναντι της Επιτροπής.

29 Τα επιχειρήματα όμως αυτά δεν μπορούν να δικαιολογήσουν την προσαπτόμενη από την Επιτροπή παράβαση.

30 Πράγματι, αφενός, οι περιστάσεις εσωτερικής συνταγματικής φύσεως τις οποίες επικαλείται η Δημοκρατία της Σλοβενίας δεν μπορούν να είναι κρίσιμες, δεδομένου ότι, κατά πάγια νομολογία, πρακτικές ή καταστάσεις της εσωτερικής έννομης τάξης ενός κράτους μέλους δεν μπορούν να δικαιολογήσουν τη μη τήρηση των υποχρεώσεων και των προθεσμιών που απορρέουν από τις οδηγίες της Ένωσης ούτε, συνεπώς, την εκπρόθεσμη ή ατελή μεταφορά τους στο εθνικό δίκαιο [απόφαση της 13ης Ιανουαρίου 2021, Επιτροπή κατά Σλοβενίας (MiFID II), C-628/18, EU:C:2021:1, σκέψη 79 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία].

31 Αφετέρου, ούτε το γεγονός ότι η Δημοκρατία της Σλοβενίας συνεργάστηκε με την Επιτροπή είναι κρίσιμο για την εκτίμηση της ύπαρξης της προσαπτόμενης στο κράτος μέλος αυτό παράβασης, δεδομένου ότι τα κράτη μέλη και τα θεσμικά όργανα της Ένωσης έχουν, κατά το άρθρο 4, παράγραφος 3, ΣΕΕ, το καθήκον να συνεργάζονται μεταξύ τους, το δε καθήκον αυτό περιλαμβάνει και την ορθή και πλήρη μεταφορά των οδηγιών εντός των προβλεπόμενων από αυτές προθεσμιών.

32 Συνεπώς, διαπιστώνεται ότι η Δημοκρατία της Σλοβενίας, παραλείποντας να θεσπίσει, μέχρι τη λήξη της ταχθείσας με την αιτιολογημένη γνώμη προθεσμίας, όπως αυτή παρατάθηκε από την Επιτροπή, τις αναγκαίες νομοθετικές, ρυθμιστικές και διοικητικές διατάξεις προκειμένου να συμμορφωθεί προς την οδηγία 2018/1972 και, συνακόλουθα, παραλείποντας να κοινοποιήσει τις διατάξεις αυτές στην Επιτροπή, παρέβη τις υποχρεώσεις που υπέχει από το άρθρο 124, παράγραφος 1, της εν λόγω οδηγίας.

Επί των αιτημάτων βάσει του άρθρου 260, παράγραφος 3, ΣΛΕΕ

Επί του αιτήματος επιβολής χρηματικής ποινής

33 Όπως επισημάνθηκε στη σκέψη 17 της παρούσας απόφασης, η Επιτροπή αναγνώρισε με δικόγραφο της 20ής Ιουνίου 2023 ότι μπορούσε να γίνει δεκτό ότι η εκ μέρους της Δημοκρατίας της Σλοβενίας μεταφορά της οδηγίας 2018/1972 στο εθνικό δίκαιο είχε ολοκληρωθεί τη 10η Νοεμβρίου 2022 και, ως εκ τούτου, παραιτήθηκε από το αίτημα επιβολής χρηματικής ποινής.

34 Υπό τις συνθήκες αυτές, παρέλκει η εξέταση του εν λόγω αιτήματος.

Επί του αιτήματος επιβολής της υποχρέωσης καταβολής κατ' αποκοπήν ποσού

– Επιχειρήματα των διαδίκων

35 Η Επιτροπή υποστηρίζει, αφενός, ότι η οδηγία 2018/1972 εκδόθηκε με τη συνήθη νομοθετική διαδικασία και, συνεπώς, εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής του άρθρου 260, παράγραφος 3, ΣΛΕΕ και, αφετέρου, ότι η εκ μέρους της Δημοκρατίας της Σλοβενίας παράβαση των υποχρεώσεων τις οποίες προβλέπει το άρθρο 124, παράγραφος 1, της οδηγίας αυτής αποτελεί προδήλως μη ανακοίνωση των μέτρων μεταφοράς της εν λόγω οδηγίας στο εθνικό δίκαιο, κατά την έννοια του άρθρου 260, παράγραφος 3, ΣΛΕΕ.

36 Η Επιτροπή εκθέτει ότι, στο σημείο 23 της ανακοίνωσής της 2011/C 12/01, με τίτλο «Εφαρμογή του άρθρου 260 παράγραφος 3 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης» (ΕΕ 2011, C 12, σ. 1) (στο εξής: ανακοίνωση του 2011), διευκρίνισε ότι οι κυρώσεις που θα προτείνει δυνάμει του άρθρου 260, παράγραφος 3, ΣΛΕΕ θα υπολογίζονται με την ίδια μέθοδο με εκείνη που εφαρμόζεται για τις προσφυγές που η ίδια ασκεί ενώπιον του Δικαστηρίου δυνάμει του άρθρου 260, παράγραφος 2, όπως η μέθοδος αυτή εκτίθεται στα σημεία 14 έως 18 της ανακοίνωσης SEC(2005) 1658, με τίτλο «Εφαρμογή του άρθρου [260 ΣΛΕΕ]» (στο εξής: ανακοίνωση του 2005).

37 Κατά συνέπεια, ο καθορισμός της κύρωσης πρέπει να στηρίζεται, πρώτον, στη σοβαρότητα της παράβασης, δεύτερον, στη διάρκεια της παράβασης και, τρίτον, στην αναγκαιότητα να εξασφαλιστεί το αποτρεπτικό αποτέλεσμα της κύρωσης προκειμένου να αποφευχθούν οι υποτροπές.

38 Όσον αφορά, κατά πρώτον, τη σοβαρότητα της παράβασης, κατά το σημείο 16 της ανακοίνωσης του 2005 και την ανακοίνωση του 2011, η Επιτροπή καθορίζει τον συντελεστή σοβαρότητας λαμβάνοντας υπόψη δύο παραμέτρους, ήτοι, αφενός, τη σπουδαιότητα των διατάξεων της Ένωσης που παραβιάστηκαν και, αφετέρου, τις συνέπειές τους για τα εμπλεκόμενα γενικά και ειδικά συμφέροντα.

39 Ειδικότερα, αφενός, η Επιτροπή επισημαίνει ότι η οδηγία 2018/1972 είναι η κύρια νομοθετική πράξη στον τομέα των ηλεκτρονικών επικοινωνιών. Κατ' αρχάς, ο Ευρωπαϊκός Κώδικας Ηλεκτρονικών Επικοινωνιών (στο εξής: ΕΚΗΕ) εκσυγχρονίζει το κανονιστικό πλαίσιο της Ένωσης για τις ηλεκτρονικές επικοινωνίες ενισχύοντας τις επιλογές και τα δικαιώματα των καταναλωτών, διασφαλίζοντας υψηλότερα πρότυπα υπηρεσιών επικοινωνίας και προωθώντας τις επενδύσεις στα δίκτυα πολύ υψηλής χωρητικότητας και την ασύρματη πρόσβαση σε συνδεσιμότητα πολύ υψηλής χωρητικότητας σε ολόκληρη την Ένωση. Εν συνεχεία, ο ΕΚΗΕ καθορίζει τους κανόνες οργάνωσης του τομέα των ηλεκτρονικών επικοινωνιών, συμπεριλαμβανομένου του θεσμικού πλαισίου και της διακυβέρνησής του. Οι διατάξεις του ΕΚΗΕ ενδυναμώνουν τον ρόλο των εθνικών ρυθμιστικών αρχών καθορίζοντας ένα ελάχιστο σύνολο αρμοδιοτήτων για αυτές και ενισχύοντας την ανεξαρτησία τους, μέσω της θέσπισης κριτηρίων για τους διορισμούς και τις υποχρεώσεις όσον αφορά την υποβολή πληροφοριών και εκθέσεων. Επιπλέον, ο ΕΚΗΕ διασφαλίζει επίσης αποτελεσματική και αποδοτική διαχείριση του ραδιοφάσματος. Οι διατάξεις αυτές ενισχύουν τη συνοχή των πρακτικών των κρατών μελών όσον αφορά ουσιώδεις πτυχές των αδειών που συνδέονται με το ραδιοφάσμα. Προωθούν επίσης τον ανταγωνισμό μεταξύ των υποδομών και την ανάπτυξη δικτύων πολύ υψηλής χωρητικότητας σε ολόκληρη την Ένωση. Τέλος, ο ΕΚΗΕ ρυθμίζει διάφορες πτυχές της παροχής υπηρεσιών ηλεκτρονικών επικοινωνιών, συμπεριλαμβανομένων των υποχρεώσεων καθολικής υπηρεσίας, των πόρων αριθμοδότησης και των δικαιωμάτων των τελικών χρηστών. Η ενίσχυση των κανόνων αυτών αποσκοπεί στην αυξημένη ασφάλεια και προστασία των καταναλωτών, ιδίως όσον αφορά την οικονομικά προσιτή πρόσβαση στις υπηρεσίες αυτές.

40 Αφετέρου, η μη μεταφορά της οδηγίας 2018/1972 στο σλοβενικό δίκαιο, πρώτον, υπονομεύει τις ρυθμιστικές πρακτικές σε ολόκληρη την Ένωση όσον αφορά τη διαχείριση του συστήματος ηλεκτρονικών επικοινωνιών, τις άδειες που συνδέονται με το ραδιοφάσμα και τους κανόνες πρόσβασης στην αγορά. Κατά συνέπεια, οι επιχειρήσεις δεν υπόκεινται ούτε σε πιο συνεκτικές και προβλέψιμες διαδικασίες για τη χορήγηση ή την ανανέωση των υφιστάμενων δικαιωμάτων χρήσης του ραδιοφάσματος ούτε σε προβλέψιμη ρύθμιση χάρη στην 20ετή ελάχιστη διάρκεια των αδειών χρήσης του ραδιοφάσματος. Τέτοιου είδους αδυναμίες επηρεάζουν άμεσα τη διαθεσιμότητα και την ανάπτυξη δικτύων πολύ υψηλής χωρητικότητας εντός της Ένωσης. Δεύτερον, οι καταναλωτές στερούνται ορισμένα απτά οφέλη που τους παρέχει η οδηγία, όπως οι λύσεις σχετικά με την πρόσβαση σε οικονομικά προσιτές υπηρεσίες επικοινωνιών, η απαίτηση παροχής στους καταναλωτές σαφούς ενημέρωσης ως προς τις συμβάσεις, η υποχρέωση εφαρμογής διαφανών τιμολογίων, η απλούστευση της αλλαγής παρόχου δικτύου με σκοπό την προώθηση πιο προσιτών λιανικών τιμών και η υποχρέωση των παρόχων να προσφέρουν στους τελικούς χρήστες με αναπηρία ισοδύναμη πρόσβαση στις υπηρεσίες επικοινωνιών.

41 Η Επιτροπή προτείνει συντελεστή σοβαρότητας 9, δεδομένου ότι η Δημοκρατία της Σλοβενίας τής ανακοίνωσε τα μέτρα μεταφοράς ενός πολύ περιορισμένου αριθμού άρθρων της οδηγίας 2018/1972.

42 Κατά δεύτερον, όσον αφορά τη διάρκεια της παράβασης, η Επιτροπή υποστηρίζει ότι αυτή αντιστοιχεί στο χρονικό διάστημα από την επομένη της λήξης της προθεσμίας μεταφοράς της οδηγίας 2018/1972 στο εθνικό δίκαιο, ήτοι την 22α Δεκεμβρίου 2020, έως την ημερομηνία παύσης της παράβασης που διαπιστώθηκε στη σκέψη 32 της παρούσας απόφασης, ήτοι την προηγουμένη της ημερομηνίας συμμόρφωσης εκ μέρους της Δημοκρατίας της Σλοβενίας, η οποία είναι η 10η Νοεμβρίου 2022, ήτοι η ημερομηνία κατά την οποία τέθηκε σε ισχύ ο νόμος για τη μεταφορά στο εθνικό δίκαιο, όπως εκτίθεται στη σκέψη 15 της παρούσας απόφασης. Επομένως, η παράβαση διήρκεσε 688 ημέρες.

43 Κατά τρίτον, όσον αφορά την ικανότητα πληρωμής της Δημοκρατίας της Σλοβενίας, η Επιτροπή εφάρμοσε τον συντελεστή «n» που προβλέπεται στην ανακοίνωσή της 2019/C 70/01, με τίτλο «Τροποποίηση της μεθόδου υπολογισμού για τα κατ' αποκοπήν ποσά και τις ημερήσιες χρηματικές ποινές που προτείνει η Επιτροπή στις διαδικασίες επί παραβάσει ενώπιον του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης» (ΕΕ 2019, C 70, σ. 1). Για τον συντελεστή αυτόν λαμβάνονται υπόψη δύο στοιχεία, ήτοι το ακαθάριστο εγχώριο προϊόν (ΑΕγχΠ) και η θεσμική βαρύτητα του συγκεκριμένου κράτους μέλους, για την οποία λαμβάνεται υπόψη ο αριθμός των εδρών του στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο.

44 Μολονότι με την απόφαση του Δικαστηρίου της 20ής Ιανουαρίου 2022, Επιτροπή κατά Ελλάδας (Ανάκτηση κρατικών ενισχύσεων – Σιδηρονικέλιο) (C-51/20, EU:C:2022:36), είχε ήδη τεθεί εν αμφιβόλω η κρισιμότητα τόσο του δεύτερου αυτού στοιχείου όσο και του συντελεστή προσαρμογής 4,5, όπως προβλέπονται από την ως άνω ανακοίνωση, εντούτοις η Επιτροπή αποφάσισε να εφαρμόσει εν προκειμένω τα κριτήρια που αυτή προβλέπει, εν αναμονή της έκδοσης νέας ανακοίνωσης η οποία να λαμβάνει υπόψη την πρόσφατη νομολογία του Δικαστηρίου.

45 Ειδικότερα, σύμφωνα με την ανακοίνωση 2022/C 74/02 της Επιτροπής, με τίτλο «Επικαιροποίηση των στοιχείων που χρησιμοποιούνται για τον υπολογισμό του κατ' αποκοπή ποσού και των χρηματικών ποινών που προτείνονται από την Επιτροπή στο Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης σε διαδικασίες επί παραβάσει» (ΕΕ 2022, C 74, σ. 2) (στο εξής: ανακοίνωση του 2022), ο συντελεστής «n» για τη Δημοκρατία της Σλοβενίας είναι 0,17.

46 Όσον αφορά τον καθορισμό του ύψους του κατ' αποκοπήν ποσού, από το σημείο 20 της ανακοίνωσης του 2005 προκύπτει, κατά την Επιτροπή, ότι το κατ' αποκοπήν ποσό πρέπει να έχει μια σταθερή κατώτατη βάση, η οποία αντανακλά την αρχή σύμφωνα με την οποία κάθε παρατεταμένη παράλειψη εφαρμογής του δικαίου της Ένωσης συνιστά αφ' εαυτής και ανεξάρτητα από την ύπαρξη οποιασδήποτε επιβαρυντικής περίστασης προσβολή της αρχής της νομιμότητας σε μια κοινότητα δικαίου και πρέπει να επισύρει ουσιαστική κύρωση. Σύμφωνα με την ανακοίνωση του 2022, το κατώτατο κατ' αποκοπήν ποσό για τη Δημοκρατία της Σλοβενίας είναι 383 000 ευρώ.

47 Κατ' εφαρμογήν της μεθοδολογίας που καθορίστηκε με τις ανακοινώσεις του 2005 και του 2011, εάν το αποτέλεσμα του υπολογισμού του κατ' αποκοπήν ποσού υπερβαίνει το ως άνω κατώτατο ποσό, η Επιτροπή προτείνει στο Δικαστήριο τον προσδιορισμό του κατ' αποκοπήν ποσού μέσω του πολλαπλασιασμού ενός ημερήσιου ποσού επί τον αριθμό ημερών εξακολούθησης της παράβασης, ήτοι εν προκειμένω 688 ημέρες.

48 Ειδικότερα, το ημερήσιο κατ' αποκοπήν ποσό είναι το γινόμενο του ενιαίου βασικού κατ' αποκοπήν ποσού που χρησιμεύει για τον υπολογισμό του ημερήσιου κατ' αποκοπήν ποσού επί τον συντελεστή σοβαρότητας και επί τον συντελεστή «n». Κατά την ανακοίνωση του 2022, το ενιαίο βασικό κατ' αποκοπήν ποσό είναι 909 ευρώ. Εν προκειμένω, ο συντελεστής σοβαρότητας είναι 9. Ο συντελεστής «n» είναι 0,17. Από τα ανωτέρω προκύπτει ότι το ημερήσιο κατ' αποκοπήν ποσό ανέρχεται σε 1 390,77 ευρώ.

49 Συνεπώς το ύψος του κατ' αποκοπήν ποσού πρέπει να οριστεί σε 958 240,53 ευρώ.

50 Η Δημοκρατία της Σλοβενίας υποστηρίζει ότι το ύψος του ποσού αυτού είναι υπερβολικό.

51 Κατ' αρχάς, όσον αφορά τον συντελεστή σοβαρότητας, οι συνέπειες της μη μεταφοράς της οδηγίας 2018/1972 στο σλοβενικό δίκαιο επί των γενικών και ειδικών συμφερόντων δεν ήταν τόσο σημαντικές όσο υποστηρίζει η Επιτροπή.

52 Ειδικότερα, η Δημοκρατία της Σλοβενίας υποστηρίζει ότι στις 18 Μαρτίου 2022 ανακοίνωσε στην Επιτροπή πίνακα αντιστοιχίας στον οποίο απαριθμούσε τις διατάξεις του σλοβενικού δικαίου που διασφάλιζαν μερική μεταφορά της οδηγίας στο εθνικό δίκαιο. Λόγω της εφαρμογής των διατάξεων αυτών, οι συνέπειες της μη μεταφοράς της οδηγίας είναι μικρότερες σε σχέση με εκείνες που εκτιμά η Επιτροπή.

53 Εξάλλου, οι συνεχείς προσπάθειες της Δημοκρατίας της Σλοβενίας για την επίτευξη το συντομότερο δυνατόν των σκοπών της οδηγίας 2018/1972 αντικατοπτρίζονται και στη σταθερή πρόοδο που σημειώνει το κράτος μέλος αυτό όσον αφορά την κατάταξή του στον δείκτη αναφοράς DESI (Digital Economy and Society Index) (δείκτης ψηφιακής οικονομίας και κοινωνίας) που καταρτίζει η Επιτροπή, που παρακολουθεί το γενικό επίπεδο ψηφιοποίησης εντός της Ένωσης και την πρόοδο που σημειώνει κάθε κράτος μέλος όσον αφορά την ψηφιακή ανταγωνιστικότητα.

54 Εν συνεχεία, όσον αφορά τον συντελεστή διάρκειας της παράβασης, η Δημοκρατία της Σλοβενίας υποστηρίζει ότι, σε αντίθεση προς τη μέθοδο που εφάρμοσε η Επιτροπή, το χρονικό διάστημα που πρέπει να ληφθεί υπόψη για τον προσδιορισμό της διάρκειας της παράβασης δεν αρχίζει την επομένη της λήξης της προθεσμίας μεταφοράς στο εθνικό δίκαιο την οποία προβλέπει η επίμαχη οδηγία, αλλά, κατά τη νομολογία, από τη λήξη της ταχθείσας με την αιτιολογημένη γνώμη προθεσμίας.

55 Τέλος, όσον αφορά τον συντελεστή «n», η Δημοκρατία της Σλοβενίας επικαλείται ιδίως τις σκέψεις 111 έως 117 της απόφασης της 20ής Ιανουαρίου 2022, Επιτροπή κατά Ελλάδας (Ανάκτηση κρατικών ενισχύσεων – Σιδηρονικέλιο) (C-51/20, EU:C:2022:36), προκειμένου να υποστηρίξει ότι κακώς η Επιτροπή έλαβε υπόψη τη θεσμική βαρύτητα του εν λόγω κράτους μέλους στην Ένωση και εφάρμοσε τον συντελεστή προσαρμογής 4,5 τον οποίο προβλέπει η μνημονευθείσα στη σκέψη 43 της παρούσας απόφασης ανακοίνωση 2019/C 70/01.

56 Η Επιτροπή αντιτείνει, αφενός, ότι, όσον αφορά τη σοβαρότητα της επίμαχης παράβασης, πρότεινε την εφαρμογή συντελεστή 9, λαμβάνοντας υπόψη τη μερική μεταφορά στο εθνικό δίκαιο την οποία της κοινοποίησε η Δημοκρατία της Σλοβενίας. Ειδικότερα, η μεταφορά στο εθνικό δίκαιο έξι άρθρων της οδηγίας 2018/1972, η οποία περιλαμβάνει 127, δεν δικαιολογεί την επιλογή χαμηλότερου συντελεστή σοβαρότητας, κατά μείζονα δε λόγο εάν ληφθεί υπόψη ότι δεν μπορεί να θεωρηθεί ότι όλα τα άρθρα που αναφέρει η Δημοκρατία της Σλοβενίας στο υπόμνημα

αντικρούσεως διασφαλίζουν πλήρη μεταφορά στο εθνικό δίκαιο. Εξάλλου, η πρόοδος της Δημοκρατίας της Σλοβενίας όσον αφορά την κατάταξή της στον δείκτη αναφοράς DESI δεν είναι κρίσιμη για τον προσδιορισμό της σοβαρότητας της επίμαχης παράβασης.

57 Αφετέρου, όσον αφορά τη διάρκεια της παράβασης, η Επιτροπή υπενθυμίζει ότι, κατά το σημείο 17 της ανακοίνωσης του 2005 και τα σημεία 27 και 31 της ανακοίνωσης του 2011, το χρονικό διάστημα που λαμβάνεται υπόψη για τον προσδιορισμό της διάρκειας της παράβασης και τον υπολογισμό του συντελεστή διάρκειας είναι εκείνο που αρχίζει από την επομένη της λήξης της προθεσμίας μεταφοράς στο εθνικό δίκαιο την οποία προβλέπει η επίμαχη οδηγία έως την ημερομηνία κατά την οποία η Επιτροπή αποφασίζει να προσφύγει ενώπιον του Δικαστηρίου.

58 Αυτό δεν εμποδίζει το Δικαστήριο να λάβει υπόψη άλλο χρονικό διάστημα και, ιδίως, να καθορίσει τη διάρκεια της παράβασης κρίνοντας ότι αυτή παύει κατά το χρονικό σημείο της εκ μέρους του εξέτασης των πραγματικών περιστατικών και όχι κατά το χρονικό σημείο της άσκησης της προσφυγής εκ μέρους της Επιτροπής. Η Επιτροπή, δεδομένου ότι δεν μπορεί να στηριχθεί στο χρονικό σημείο της εξέτασης των πραγματικών περιστατικών από το Δικαστήριο, πρέπει να χρησιμοποιήσει άλλες ημερομηνίες έναρξης και παύσης της παράβασης για τον καθορισμό της διάρκειάς της και τον υπολογισμό του συντελεστή διάρκειας.

59 Η Επιτροπή υποστηρίζει ότι για τον υπολογισμό του συντελεστή διάρκειας πρέπει να λαμβάνεται υπόψη ολόκληρο το χρονικό διάστημα που έχει παρέλθει από τη λήξη της προθεσμίας μεταφοράς της συγκεκριμένης οδηγίας στο εθνικό δίκαιο. Στο πλαίσιο των διαδικασιών λόγω παραβάσεως, ο σκοπός που εξυπηρετεί η λήψη υπόψη της ημερομηνίας λήξης της προθεσμίας που τάσσεται με την αιτιολογημένη γνώμη συνίσταται στη διαπίστωση, προς απόδειξη παράβασης κατά την έννοια του άρθρου 260, παράγραφος 1, ΣΛΕΕ, της ύπαρξης της παράβασης σε εκείνο το χρονικό σημείο. Πλην όμως, η διάρκεια της παράβασης δεν περιορίζεται σε αυτό το χρονικό σημείο αλλά καταλαμβάνει, εξ ορισμού, ολόκληρο το χρονικό διάστημα της παραβατικής περιόδου που δεν αρχίζει απλώς από την ημερομηνία λήξης της ταχθείσας με την αιτιολογημένη γνώμη προθεσμίας, αλλά ήδη από την ημερομηνία λήξης της προθεσμίας μεταφοράς της συγκεκριμένης οδηγίας στο εθνικό δίκαιο. Κατά συνέπεια, δεν μπορεί να γίνει δεκτό ότι η ύπαρξη μιας παράβασης αρχίζει μόνο από τη λήξη της ταχθείσας με την αιτιολογημένη γνώμη προθεσμίας.

60 Μια τέτοια προσέγγιση συνάδει προς την αρχή της ίσης μεταχείρισης. Αν η ημερομηνία έναρξης της παράβασης που λαμβάνεται υπόψη για τον υπολογισμό της διάρκειας της παράβασης και για την επιβολή κύρωσης ήταν η ημερομηνία λήξης της ημερομηνίας που τάσσεται με την αιτιολογημένη γνώμη, η διάρκεια της παράβασης θα εξαρτιόταν από τη διάρκεια της προ της ασκήσεως της προσφυγής διαδικασίας. Ως εκ τούτου, θα μπορούσε να προκύψει άνιση μεταχείριση μεταξύ των κρατών μελών για τα οποία ισχύει η ίδια προθεσμία μεταφοράς στο εθνικό δίκαιο.

61 Η Επιτροπή τονίζει επίσης ότι η κρίσιμη ημερομηνία για τον προσδιορισμό της διάρκειας μιας παράβασης εξαρτάται από το αντικείμενο της παράβασης αυτής. Στο πλαίσιο της διαδικασίας του άρθρου 260, παράγραφος 2, ΣΛΕΕ, η παράβαση αφορά τη μη εκτέλεση απόφασης του Δικαστηρίου και επομένως το κρίσιμο χρονικό σημείο αναφοράς είναι η ημερομηνία δημοσίευσης της απόφασης αυτής. Αντιθέτως, στην περίπτωση της διαδικασίας του άρθρου 260, παράγραφος 3, η παράβαση συνίσταται στη μη ανακοίνωση, εκ μέρους κράτους μέλους, των μέτρων μεταφοράς μιας οδηγίας στο εθνικό δίκαιο και, επομένως, το κρίσιμο χρονικό σημείο αναφοράς είναι η ημερομηνία από την οποία το κράτος μέλος αυτό παραβαίνει την υποχρέωση ανακοίνωσης των μέτρων μεταφοράς στο εθνικό δίκαιο.

62 Με το υπόμνημα ανταπαντήσεως, η Δημοκρατία της Σλοβενίας προβάλλει ότι δεν δικαιολογείται πλέον η επιβολή χρηματικής κύρωσης, δεδομένου ότι στις 10 Νοεμβρίου 2022 η οδηγία 2018/1972 μεταφέρθηκε πλήρως στο σλοβενικό δίκαιο.

– *Εκτίμηση του Δικαστηρίου*

63 Δεδομένου ότι, όπως προκύπτει από τη σκέψη 32 της παρούσας απόφασης, αποδεικνύεται ότι, κατά τη λήξη της ταχθείσας με την αιτιολογημένη γνώμη προθεσμίας, όπως αυτή παρατάθηκε από την Επιτροπή, η Δημοκρατία της Σλοβενίας δεν είχε ανακοινώσει στην Επιτροπή τα μέτρα πλήρους μεταφοράς της οδηγίας 2018/1972 στο εθνικό δίκαιο, κατά την έννοια του άρθρου 260, παράγραφος 3, ΣΛΕΕ, η διαπιστωθείσα ως άνω παράβαση εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής της διάταξης αυτής.

64 Κατά πάγια νομολογία, ο σκοπός της υποχρέωσης καταβολής κατ' αποκοπήν ποσού δυνάμει της ανωτέρω διάταξης στηρίζεται στην αποτίμηση των συνεπειών τις οποίες έχει η μη εκπλήρωση των υποχρεώσεων του συγκεκριμένου κράτους μέλους επί των ιδιωτικών και δημοσίων συμφερόντων, ιδίως όταν η παράβαση συνεχίστηκε επί μακρό χρονικό διάστημα [πρβλ. απόφαση της 25ης Φεβρουαρίου 2021, Επιτροπή κατά Ισπανίας (Οδηγία για τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα – Ποινικό δίκαιο), C-658/19, EU:C:2021:138, σκέψη 54 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία].

65 Όσον αφορά τη σκοπιμότητα της επιβολής υποχρέωσης καταβολής κατ' αποκοπήν ποσού εν προκειμένω, υπενθυμίζεται ότι απόκειται στο Δικαστήριο να επιβάλει, σε κάθε υπόθεση και ανάλογα με τις συγκεκριμένες περιστάσεις της ενώπιόν του διαφοράς, καθώς και ανάλογα με τον βαθμό πειθούς και αποτροπής που κρίνει απαραίτητο, τις κατάλληλες χρηματικές κυρώσεις, προκειμένου, ιδίως, να προλάβει την επανάληψη παρόμοιων παραβιάσεων του δικαίου της Ένωσης [απόφαση της 25ης Φεβρουαρίου 2021, Επιτροπή κατά Ισπανίας (Οδηγία για τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα – Ποινικό δίκαιο), C-658/19, EU:C:2021:138, σκέψη 69 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία].

66 Στην υπό κρίση υπόθεση, πρέπει να γίνει δεκτό ότι, παρά το γεγονός ότι η Δημοκρατία της Σλοβενίας συνεργάστηκε με τις υπηρεσίες της Επιτροπής καθ' όλη τη διάρκεια της προ της ασκήσεως της προσφυγής διαδικασίας και τις ενημέρωσε για τους λόγους που την εμπόδισαν να μεταφέρει στο σλοβενικό δίκαιο την οδηγία 2018/1972, το σύνολο των νομικών και πραγματικών στοιχείων που σχετίζονται με τη διαπιστωθείσα παράβαση, ήτοι το γεγονός ότι δεν είχε ανακοινωθεί κανένα αναγκαίο μέτρο για τη μεταφορά της οδηγίας στο εθνικό δίκαιο κατά τη λήξη της ταχθείσας με την αιτιολογημένη γνώμη προθεσμίας, ή έστω κατά τον χρόνο άσκησης της υπό κρίση προσφυγής, αποτελεί ένδειξη περί του ότι για την αποτελεσματική πρόληψη ανάλογων μελλοντικών παραβάσεων του δικαίου της Ένωσης μπορεί να απαιτείται η λήψη ενός αποτρεπτικού μέτρου, όπως είναι η επιβολή κατ' αποκοπήν ποσού [βλ., κατ' αναλογίαν, απόφαση της 25ης Φεβρουαρίου 2021, Επιτροπή κατά Ισπανίας (Οδηγία για τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα – Ποινικό δίκαιο), C-658/19, EU:C:2021:138, σκέψη 70 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία].

67 Κατά συνέπεια, είναι σκόπιμη η επιβολή κατ' αποκοπήν ποσού στη Δημοκρατία της Σλοβενίας.

68 Όσον αφορά τον υπολογισμό του κατ' αποκοπήν ποσού, υπενθυμίζεται ότι στο Δικαστήριο απόκειται, κατά την άσκηση της εξουσίας εκτιμήσεως που διαθέτει συναφώς, όπως η εξουσία αυτή οριοθετείται από τις προτάσεις της Επιτροπής, να καθορίζει το ύψος του κατ' αποκοπήν ποσού στην καταβολή του οποίου μπορεί να υποχρεωθεί ένα κράτος μέλος δυνάμει του

άρθρου 260, παράγραφος 3, ΣΛΕΕ, κατά τρόπον ώστε το ποσό αυτό να είναι, αφενός, προσαρμοσμένο στις περιστάσεις και, αφετέρου, ανάλογο προς τη διαπραχθείσα παράβαση. Μεταξύ των κρίσιμων προς τούτο παραγόντων περιλαμβάνονται, ιδίως, η σοβαρότητα της διαπιστωθείσας παράβασης και το χρονικό διάστημα κατά το οποίο αυτή συνεχίστηκε, καθώς και η ικανότητα πληρωμής του συγκεκριμένου κράτους μέλους [απόφαση της 25ης Φεβρουαρίου 2021, Επιτροπή κατά Ισπανίας (Οδηγία για τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα – Ποινικό δίκαιο), C-658/19, EU:C:2021:138, σκέψη 73 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία].

69 Όσον αφορά, κατά πρώτον, τη σοβαρότητα της παράβασης, υπενθυμίζεται ότι η υποχρέωση λήψης των εθνικών μέτρων για τη διασφάλιση της πλήρους μεταφοράς οδηγίας και η υποχρέωση ανακοίνωσης των μέτρων αυτών στην Επιτροπή αποτελούν ουσιώδεις υποχρεώσεις των κρατών μελών προκειμένου να διασφαλισθεί η πλήρης αποτελεσματικότητα του δικαίου της Ένωσης και ότι, επομένως, η παράβαση των υποχρεώσεων αυτών πρέπει να θεωρείται μετά βεβαιότητας ως σοβαρή [απόφαση της 25ης Φεβρουαρίου 2021, Επιτροπή κατά Ισπανίας (Οδηγία για τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα – Ποινικό δίκαιο), C-658/19, EU:C:2021:138, σκέψη 74 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία].

70 Εν προκειμένω, διαπιστώνεται ότι, όπως προκύπτει από τη σκέψη 32 της παρούσας απόφασης, κατά τη λήξη της ταχθείσας με την αιτιολογημένη γνώμη προθεσμίας, όπως αυτή παρατάθηκε από την Επιτροπή, ήτοι την 23η Φεβρουαρίου 2022, η Δημοκρατία της Σλοβενίας δεν είχε εκπληρώσει τις υποχρεώσεις μεταφοράς στο εθνικό δίκαιο τις οποίες υπείχε από την οδηγία 2018/1972 και, επομένως, δεν είχε διασφαλιστεί η πλήρης αποτελεσματικότητα του δικαίου της Ένωσης. Η σοβαρότητα της παράβασης επιτείνεται από το γεγονός ότι, κατά την ως άνω ημερομηνία, η Δημοκρατία της Σλοβενίας δεν είχε ακόμη ανακοινώσει κανένα μέτρο μεταφοράς της οδηγίας στο εθνικό δίκαιο.

71 Επιπλέον, όπως τονίζει η Επιτροπή, η οδηγία 2018/1972 είναι η κύρια νομοθετική πράξη στον τομέα των ηλεκτρονικών επικοινωνιών.

72 Ειδικότερα, κατ’ αρχάς, η οδηγία 2018/1972 θεσπίζει, όπως προκύπτει από το άρθρο της 1, παράγραφος 1, «εναρμονισμένο πλαίσιο για τη ρύθμιση δικτύων ηλεκτρονικών επικοινωνιών, υπηρεσιών ηλεκτρονικών επικοινωνιών, συναφών ευκολιών και συναφών υπηρεσιών, καθώς και ορισμένων πτυχών του τερματικού εξοπλισμού. Καθορίζει τα καθήκοντα των εθνικών ρυθμιστικών αρχών και, κατά περίπτωση, άλλων αρμόδιων αρχών και θεσπίζει σύνολο διαδικασιών για την εξασφάλιση της εναρμονισμένης εφαρμογής του ρυθμιστικού πλαισίου σε ολόκληρη την Ένωση».

73 Περαιτέρω, η οδηγία αποσκοπεί, κατά το άρθρο της 1, παράγραφος 2, αφενός, στην υλοποίηση της εσωτερικής αγοράς δικτύων και υπηρεσιών ηλεκτρονικών επικοινωνιών που έχει ως αποτέλεσμα την ανάπτυξη και χρήση δικτύων πολύ υψηλής χωρητικότητας, βιώσιμο ανταγωνισμό, διαλειτουργικότητα των υπηρεσιών ηλεκτρονικών επικοινωνιών, προσβασιμότητα, ασφάλεια δικτύων και υπηρεσιών και οφέλη για τους τελικούς χρήστες, και, αφετέρου, στη διασφάλιση της παροχής, εντός ολόκληρης της Ένωσης, διαθέσιμων στο κοινό υπηρεσιών καλής ποιότητας, σε προσιτή τιμή χάρη στον πραγματικό ανταγωνισμό και τις πραγματικές επιλογές, στην αντιμετώπιση των περιπτώσεων όπου οι ανάγκες των τελικών χρηστών, συμπεριλαμβανομένων εκείνων με αναπηρίες προκειμένου να έχουν πρόσβαση στις υπηρεσίες επί ίσοις όροις με τους υπόλοιπους, δεν καλύπτονται ικανοποιητικά από την αγορά και στον καθορισμό των αναγκαίων δικαιωμάτων τελικού χρήστη.

74 Τέλος, όπως προκύπτει από τις αιτιολογικές της σκέψεις 2 και 3, η οδηγία 2018/1972 τροποποιεί το ρυθμιστικό πλαίσιο που ίσχυε πριν από την έκδοσή της προκειμένου να ληφθούν υπόψη οι τεχνολογικές εξελίξεις και οι εξελίξεις στην αγορά.

75 Επισημαίνεται ότι, όπως ορθώς υποστηρίζει η Επιτροπή, η εκ μέρους της Δημοκρατίας της Σλοβενίας παράλειψη μεταφοράς της οδηγίας 2018/1972, πρώτον, υπονομεύει τις ρυθμιστικές πρακτικές σε ολόκληρη την Ένωση όσον αφορά τη διαχείριση του συστήματος ηλεκτρονικών επικοινωνιών, τις άδειες που αφορούν το ραδιοφάσμα και τους κανόνες πρόσβασης στην αγορά. Κατά συνέπεια, οι επιχειρήσεις δεν υπόκεινται ούτε σε πιο συνεκτικές και προβλέψιμες διαδικασίες για τη χορήγηση ή την ανανέωση των υφιστάμενων δικαιωμάτων χρήσης του ραδιοφάσματος ούτε σε προβλέψιμη ρύθμιση χάρη στην 20ετή ελάχιστη διάρκεια των αδειών χρήσης του ραδιοφάσματος. Τέτοιου είδους αδυναμίες επηρεάζουν άμεσα τη διαθεσιμότητα και την ανάπτυξη δικτύων πολύ υψηλής χωρητικότητας εντός της Ένωσης. Δεύτερον, οι καταναλωτές στερούνται ορισμένα απτά οφέλη που παρέχει η οδηγία, όπως είναι οι λύσεις σχετικά με την πρόσβαση σε οικονομικά προσιτές υπηρεσίες επικοινωνιών, η απαίτηση παροχής στους καταναλωτές σαφούς ενημέρωσης ως προς τις συμβάσεις, η υποχρέωση εφαρμογής διαφανών τιμολογίων, η απλούστευση της αλλαγής παρόχου δικτύου με σκοπό την προώθηση πιο προσιτών λιανικών τιμών και η υποχρέωση των παρόχων να προσφέρουν στους τελικούς χρήστες με αναπηρία ισοδύναμη πρόσβαση στις υπηρεσίες επικοινωνιών.

76 Όσον αφορά, κατά δεύτερον, τη διάρκεια της παράβασης, υπενθυμίζεται ότι αυτή πρέπει, κατ' αρχήν, να υπολογίζεται με βάση το χρονικό σημείο κατά το οποίο το Δικαστήριο εξετάζει τα πραγματικά περιστατικά και ότι η εκτίμηση αυτή των πραγματικών περιστατικών πρέπει να θεωρηθεί ότι πραγματοποιείται κατά την ημερομηνία περάτωσης της διαδικασίας [πρβλ. απόφαση της 25ης Φεβρουαρίου 2021, Επιτροπή κατά Ισπανίας (Οδηγία για τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα – Ποινικό δίκαιο), C-658/19, EU:C:2021:138, σκέψη 79 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία].

77 Όσον αφορά, αφενός, το χρονικό σημείο έναρξης της περιόδου που πρέπει να ληφθεί υπόψη για τον καθορισμό του ύψους του κατ' αποκοπήν ποσού το οποίο πρέπει να επιβληθεί κατ' εφαρμογήν του άρθρου 260, παράγραφος 3, ΣΛΕΕ, το Δικαστήριο έχει κρίνει ότι, σε αντίθεση με την ημερήσια χρηματική ποινή, η ημερομηνία που πρέπει να ληφθεί υπόψη προς τον σκοπό εκτίμησης της διάρκειας της επίμαχης παράβασης δεν είναι η ημερομηνία λήξης της ταχθείσας με την αιτιολογημένη γνώμη προθεσμίας, αλλά η ημερομηνία λήξης της προθεσμίας μεταφοράς στο εθνικό δίκαιο που προβλέπει η επίμαχη οδηγία [πρβλ. αποφάσεις της 16ης Ιουλίου 2020, Επιτροπή κατά Ρουμανίας (Καταπολέμηση της νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες), C-549/18, EU:C:2020:563, σκέψη 79, και της 16ης Ιουλίου 2020, Επιτροπή κατά Ιρλανδίας (Καταπολέμηση της νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες), C-550/18, EU:C:2020:564, σκέψη 90].

78 Εν προκειμένω, δεν αμφισβητείται βασίμως ότι, κατά την ημερομηνία μεταφοράς που προβλέπει το άρθρο 124 της οδηγίας 2018/1972, ήτοι την 21η Δεκεμβρίου 2020, η Δημοκρατία της Σλοβενίας δεν είχε θεσπίσει τις αναγκαίες νομοθετικές, ρυθμιστικές και διοικητικές διατάξεις για τη μεταφορά της οδηγίας αυτής στο εθνικό δίκαιο και, συνακόλουθα, δεν είχε ανακοινώσει στην Επιτροπή τα μέτρα μεταφοράς της στην εσωτερική έννομη τάξη.

79 Αφετέρου, με τις παρατηρήσεις της επί της προσαρμογής των αιτημάτων της Επιτροπής, η Δημοκρατία της Σλοβενίας δεν αμφισβητεί ότι ως ημερομηνία ολοκλήρωσης της μεταφοράς της οδηγίας 2018/1972 στο σλοβενικό δίκαιο μπορεί να θεωρηθεί η 10η Νοεμβρίου 2022.

80 Κατά συνέπεια, η παράβαση που διαπιστώθηκε στη σκέψη 32 της παρούσας απόφασης συνεχίστηκε κατά το χρονικό διάστημα από τις 22 Δεκεμβρίου 2020 έως και τις 11 Νοεμβρίου 2022, ήτοι για χρονικό διάστημα 688 ημερών, και, επομένως, η διάρκειά της είναι ιδιαίτερα σημαντική.

81 Τούτου δοθέντος, πρέπει να ληφθεί υπόψη ότι η διάρκεια της παράβασης μπορεί να οφείλεται εν μέρει στις εξαιρετικές περιστάσεις που συνδέονται με την πανδημία της νόσου COVID-19. Πράγματι, η Δημοκρατία της Σλοβενίας υποστηρίζει, χωρίς να αντικρούεται, ότι οι περιστάσεις αυτές, οι οποίες ήταν απρόβλεπτες και ανεξάρτητες από τη βούλησή της, καθυστέρησαν την αναγκαία νομοθετική διαδικασία για τη μεταφορά της οδηγίας 2018/1972 στο εθνικό δίκαιο και, κατά συνέπεια, είχαν ως αποτέλεσμα την επιμήκυνση του χρονικού διαστήματος κατά τη διάρκεια του οποίου συνεχίστηκε η παράβαση.

82 Όσον αφορά, κατά τρίτον, την ικανότητα πληρωμής του συγκεκριμένου κράτους μέλους, από τη νομολογία του Δικαστηρίου προκύπτει ότι πρέπει να ληφθεί υπόψη το ΑΕγχΠ του κράτους μέλους, ως έχει κατά το χρονικό σημείο της εξέτασης των πραγματικών περιστατικών από το Δικαστήριο [πρβλ. αποφάσεις της 16ης Ιουλίου 2020, Επιτροπή κατά Ρουμανίας (Καταπολέμηση της νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες), C-549/18, EU:C:2020:563, σκέψη 85, και της 16ης Ιουλίου 2020, Επιτροπή κατά Ιρλανδίας (Καταπολέμηση της νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες), C-550/18, EU:C:2020:564, σκέψη 97].

83 Η Επιτροπή προτείνει να ληφθεί υπόψη, εκτός από το ΑΕγχΠ της Δημοκρατίας της Σλοβενίας, και η θεσμική βαρύτητά της εντός της Ένωσης, η οποία εκφράζεται με τον αριθμό των εδρών που διαθέτει το εν λόγω κράτος μέλος στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο. Η Επιτροπή εκτιμά επίσης ότι πρέπει να χρησιμοποιηθεί συντελεστής προσαρμογής 4,5 προκειμένου να διασφαλιστεί ο αναλογικός και αποτρεπτικός χαρακτήρας των κυρώσεων τις οποίες ζητεί από το Δικαστήριο να επιβάλει στο εν λόγω κράτος μέλος.

84 Εντούτοις, προσφάτως το Δικαστήριο κατέστησε απολύτως σαφές, αφενός, ότι η συνεκτίμηση της θεσμικής βαρύτητας του κράτους μέλους δεν είναι απαραίτητη για να εξασφαλιστεί επαρκές αποτρεπτικό αποτέλεσμα και η μεταβολή της τρέχουσας ή της μελλοντικής συμπεριφοράς του κράτους μέλους και, αφετέρου, ότι η Επιτροπή δεν κατέδειξε τα αντικειμενικά κριτήρια βάσει των οποίων καθόρισε την τιμή του συντελεστή προσαρμογής στο 4,5 [πρβλ. απόφαση της 20ής Ιανουαρίου 2022, Επιτροπή κατά Ελλάδας (Ανάκτηση κρατικών ενισχύσεων – Σιδηρονικέλιο), C-51/20, EU:C:2022:36, σκέψεις 115 και 117].

85 Λαμβανομένου υπόψη του συνόλου των περιστάσεων της υπό κρίση υπόθεσης και υπό το πρίσμα της εξουσίας εκτιμήσεως που αναγνωρίζει στο Δικαστήριο το άρθρο 260, παράγραφος 3, ΣΛΕΕ, το οποίο προβλέπει ότι το Δικαστήριο δεν μπορεί, όσον αφορά το κατ' αποκοπήν ποσό του οποίου την καταβολή επιβάλλει, να υπερβεί το ποσό το οποίο υπέδειξε η Επιτροπή, πρέπει να γίνει δεκτό ότι, για να προληφθεί αποτελεσματικά η επανάληψη στο μέλλον παραβάσεων, όπως η παράβαση λόγω της μη τήρησης του άρθρου 124 της οδηγίας 2018/1972, οι οποίες θίγουν την πλήρη αποτελεσματικότητα του δικαίου της Ένωσης, απαιτείται να επιβληθεί η υποχρέωση καταβολής κατ' αποκοπήν ποσού το ύψος του οποίου πρέπει να καθοριστεί σε 800 000 ευρώ.

86 Κατά συνέπεια, η Δημοκρατία της Σλοβενίας πρέπει να υποχρεωθεί να καταβάλει στην Επιτροπή κατ' αποκοπήν ποσό ύψους 800 000 ευρώ.

Επί των δικαστικών εξόδων

87 Κατά το άρθρο 138, παράγραφος 1, του Κανονισμού Διαδικασίας του Δικαστηρίου, ο ηττηθείς διάδικος καταδικάζεται στα δικαστικά έξοδα, εφόσον υπάρχει σχετικό αίτημα του νικήσαντος διαδίκου. Κατά το άρθρο 141, παράγραφος 1, του Κανονισμού Διαδικασίας, ο παραιτούμενος διάδικος καταδικάζεται στα δικαστικά έξοδα, εφόσον ο αντίδικος διατύπωσε σχετικό αίτημα με τις παρατηρήσεις του επί της παραιτήσεως. Το άρθρο 141, παράγραφος 2, προβλέπει εντούτοις ότι, κατόπιν αιτήσεως του παραιτουμένου διαδίκου, καταδικάζεται στα δικαστικά έξοδα ο αντίδικος, αν τούτο δικαιολογείται από τη στάση του. Τέλος, κατά το άρθρο 141, παράγραφος 4, εν απουσία αιτημάτων ως προς τα δικαστικά έξοδα, κάθε διάδικος φέρει τα έξοδά του.

88 Εν προκειμένω, μολονότι η Επιτροπή ζήτησε την καταδίκη της Δημοκρατίας της Σλοβενίας στα δικαστικά έξοδα και μολονότι η παράβαση διαπιστώθηκε, εντούτοις το θεσμικό αυτό όργανο παραιτήθηκε εν μέρει από την προσφυγή του χωρίς να ζητήσει να φέρει το κράτος μέλος αυτό τα δικαστικά έξοδα που αφορούν την υπό κρίση προσφυγή. Εξάλλου, με τις παρατηρήσεις του επί της παραιτήσεως της Επιτροπής, το εν λόγω κράτος μέλος δεν ζήτησε την καταδίκη του θεσμικού αυτού οργάνου στα δικαστικά έξοδα.

89 Τούτων δοθέντων, επισημαίνεται, αφενός, ότι η παραίτηση της Επιτροπής ήταν αποτέλεσμα της στάσης της Δημοκρατίας της Σλοβενίας, δεδομένου ότι το κράτος μέλος αυτό θέσπισε και κοινοποίησε στην Επιτροπή τα μέτρα πλήρους μεταφοράς της οδηγίας 2018/1972 στο εθνικό δίκαιο μόνο κατόπιν της ασκήσεως της υπό κρίση προσφυγής, και, αφετέρου, ότι ακριβώς λόγω της στάσης αυτής κατέστη άνευ αντικειμένου το αίτημα να υποχρεωθεί η Δημοκρατία της Σλοβενίας στην καταβολή χρηματικής ποινής, με αποτέλεσμα η Επιτροπή να παραιτηθεί από αυτό.

90 Υπό τις περιστάσεις αυτές και δεδομένου ότι δεν είναι δυνατόν να διαχωριστούν προσηκόντως τα έξοδα που αφορούν την παράβαση που διαπιστώθηκε στη σκέψη 32 της παρούσας απόφασης από τα έξοδα που αφορούν τη μερική παραίτηση της Επιτροπής, η Δημοκρατία της Σλοβενίας πρέπει να φέρει, πέραν των δικαστικών εξόδων της, και τα έξοδα στα οποία υποβλήθηκε η Επιτροπή.

Για τους λόγους αυτούς, το Δικαστήριο (ένατο τμήμα) αποφασίζει:

1) Η Δημοκρατία της Σλοβενίας, παραλείποντας να θεσπίσει, μέχρι τη λήξη της ταχθείσας με την αιτιολογημένη γνώμη προθεσμίας, όπως αυτή παρατάθηκε από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, τις αναγκαίες νομοθετικές, ρυθμιστικές και διοικητικές διατάξεις προκειμένου να συμμορφωθεί προς την οδηγία (ΕΕ) 2018/1972 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 11ης Δεκεμβρίου 2018, για τη θέσπιση του Ευρωπαϊκού Κώδικα Ηλεκτρονικών Επικοινωνιών, και, συνακόλουθα, παραλείποντας να κοινοποιήσει τις διατάξεις αυτές στην Επιτροπή, παρέβη τις υποχρεώσεις που υπέχει από το άρθρο 124, παράγραφος 1, της εν λόγω οδηγίας.

2) Υποχρεώνει τη Δημοκρατία της Σλοβενίας να καταβάλει στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή κατ' αποκοπήν ποσόν ύψους 800 000 ευρώ.

3) Η Δημοκρατία της Σλοβενίας φέρει, πέραν των δικαστικών εξόδων της, και τα έξοδα στα οποία υποβλήθηκε η Ευρωπαϊκή Επιτροπή.

(υπογραφές)